

Sul yr Urdd 2016

Oedfa ar gyfer Ysgol Gynradd

Thema: ffoaduriaid hinsawdd a dangos cariad tuag at bobl y Pilipinas

Lluniwyd gan Cymorth Cristnogol

I arwain y gwasanaeth, bydd angen:

- Copiau o'r lluniau (ar gwaelod y gwasanaeth) ar A4/A3 neu ar sleid PowerPoint.
- Bag ysgol gyda llyfr nodiadau, creuonau, a bag o reis, tedi, sach cysgu, arian man, pecyn cymorth cyntaf

Arweinydd: Croeso mawr i'r oedfa arbennig yma ar gyfer Sul yr Urdd eleni! Mor braf ydyw inni gwrdd ynghyd ar y diwrnod yma er mwyn moli ein Harglwydd a'n Tad yn Nefoedd. Mae'n gyffrous meddwl mai Duw yw ein creawdwr. Duw sydd wedi creu popeth o'n cwmpas ac wedi creu ni ein hun! Mae un o'r caneuon yn y Beibl yn dweud hyn:

*Ti wnaeth y lleuad i nodi'r **tymhorau**; a'r haul, sy'n gwybod pryd i fachlud. Ti sy'n dod â'r tywyllwch iddi nosi; pan mae anifeiliaid y goedwig yn dod allan. O ARGLWYDD, rwyf wedi creu cymaint o wahanol bethau! Rwyf wedi gwneud y cwbl mor ddoeth. Mae'r ddaear yn llawn o dy greaduriaid di! (Salm 104:19-20, 24)*

Gwedd: O Dduw, mor fawr wyt ti! Rwyd ti wedi creu holl bethau yn ein byd, hyd yn oed yn ein bydysawd! Y moroedd dwfn ac enfawr, y traethau bendigedig, yr holl anifeiliaid ar y ddaear a'r pysgod yn y môr. Ac rwyd ti wedi ein creu ni - pobl gyda chyrff mor arbennig, doniau ac ieithoedd gwahanol - ac wedi ein creu ni er mwyn gwarchod yr holl bethau yma ac i roi clod i ti. Helpa ni heddiw i feddwl am sut y gallwn ni edrych ar ôl dy fyd ac i gofio am bobl dlawd y byd. Amen.

Emyn: Meddwl am fyd (869, Caneuon Ffydd) *neu* Duw wnaeth y ddaear a'r nef (144, Canu Clod, Cyfrol 1)

Arweinydd: Felly heddiw ar Sul yr Urdd, rydym am droi ein ffocws at greadigaeth Duw a phobl y Pilipinas sydd yn cael eu heffeithio yn fawr gan y **tywydd**. Ond beth am inni ddarllen o'r Beibl yn gyntaf.

Darlleniad: Genesis 1: 26-27, 29-31

Yna dwedodd Duw, "Gadewch i ni wneud pobl yn ddelw ohonon ni'n hunain, i fod yn debyg i ni; i fod yn feistri sy'n gofalu am bopeth — y pysgod yn y môr, yr adar yn yr awyr, yr anifeiliaid, y ddaear gyfan a'r holl greaduriaid a phryfed sy'n byw arni."

Felly dyma Duw yn creu pobl ar ei ddelw ei hun.

Yn ddelw ohono'i hun y creodd nhw.

Creodd nhw yn wryw ac yn fenyw.

Dwedodd Duw, “Edrychwch. Dw i wedi rhoi'r planhigion sydd â hadau a'r ffrwythau ar y coed i gyd, i fod yn fwyd i chi. A dw i wedi rhoi'r holl blanhigion yn fwyd i'r bywyd gwyllt a'r adar a'r holl greaduriaid bach eraill sydd ar y ddaear — ie, pob un creadur byw.” A dyna ddigwyddodd. Edrychodd Duw ar bopeth roedd wedi ei wneud, a gweld fod y cwbl yn dda iawn.

Llais 1: Reit ar ddechrau'r Beibl, clywn sut y mae Duw yn creu'r bydysawd, y byd a phopeth ynddo. Mae e'n creu'r atmosffer, y dŵr, y ddaear. Mae e'n creu planhigion ac anifeiliaid. Ac yn olaf mae ein creu ni, pobl ddynol. Trwy'r stori yma, mae creadigaeth Duw yn cael ei disgrifio fel da, da iawn! Mae'n fyd clyfar dros ben sy'n newid yn barhaus, mae cymylau'n ffurfio ac yn ailffurfio, mae planhigion yn tyfu, yn marw ac yn pydru, mae cyfandiroedd yn symud, mae mynyddoedd yn dod i anterth yna dadfeilio, mae'r llanw'n mynd a dod. Mae rhyfeddod a mawredd y byd, a'r modd y mae'n ein cynnal ni, yn dangos gogoniant Duw.

Llais 2: Pan mae Duw yn creu dyn, mae e'n gofyn iddo i fod yn feistr sy'n gofalu am y byd a'r holl bethau mae Duw wedi creu, ychydig fel sut mae garddwr yn edrych ar ôl ei ardd. Ac mae hynny'n cynnwys ein perthynas â'n gilydd a'n cyfrifoldeb dros ein gilydd a'r byd o'n cwmpas. Ydych chi'n meddwl ein bod wedi gwneud gwaith da?

Llais 3: Yn anffodus, rydym ni wedi gwrthod dilyn gorchmynion Duw, ac rydym wedi achosi tywydd y planet i newid oherwydd sut yr ydym yn trin y creadigaeth.

Tra bod y newid yn yr hinsawdd yn effeithio arnon ni i gyd, pobl dlotaf y byd sydd eisoes yn dioddef fwyaf oherwydd ei effeithiau. Mae ein cred mewn Duw cyfiawn yn ein cymell i ofalu amdanyn nhw ac i geisio adfer ein byd drylliedig. Mae'r ddau'n fater o'r brys mwyaf.

Emyn: Gweddi (197, Canu Clod)

Arweinydd (*gofyn cwestiynau ac annog y plant i ymateb*): Heddiw rydym am feddwl am effaith newid hinsawdd ar wlad y Pilipinas. Dyma gwpl o gwestiynau ichi ddechrau meddwl am brofiadau'r bobl yno.

- Beth ydych chi fel arfer yn neud pan bod storm fawr yn dod? Cuddio o dan y gwely?!
- A petai rhaid i chi adael eich tŷ ar frys mewn argyfwng llifogydd, beth fydddech chi'n mynd gyda chi? Ipod, pasbort, bwyd, blanced, eich hoff degan neu dedi (*dangoswch rhai eitemau*)?

Dyma rhai o'r cwestiynau oedd angen i bobl ateb mis Tachwedd tair blynedd yn ôl yn y Pilipinas.

Gwlad yn Ne Ddwyrain Asia yw'r Pilipinas. Mae llawer iawn o ynysoedd yn y wlad i gyd. Mae'r tywydd yn boeth iawn yno ac mae'n gallu bod yn wlyb iawn hefyd. Dros y blynyddoedd diwethaf mae pobl y wlad wedi sylwi bod y tywydd yn newid. Mae hi'n mynd yn fwy poeth, ac mae'r tywydd yn mynd yn fwy eratig. Pan mae stormydd yn dod, maen nhw'n fwy grymus. Mae llawer o bobl dlawd sy'n byw yn

agosach i'r arfordir yn byw bywydau bregus. Mae eu cartrefi a bywydau o dan fygythiad parhaol o dywydd gwyllt.

Y mis Tachwedd *yma* cofiwn 3 mlynedd ers trychineb mawr wnaeth effeithio pobl y Pilipinas. Yn oriau bach y bore yn 2013, tarodd teiffŵn anferthol ynnysoedd y Pilipinas. Daeth tonau enfawr i mewn tuag at yr arfordir. Roedd y tonau tua 8 medr o uchder yn cael eu cario gan wyntoedd pwerus dros ben o tua 193 milltir yr awr. Dyma oedd y storm fwyaf pwerus i erioed taro unrhyw wlad. Yn wir, doedd dim amser gan lawer o bobl i feddwl am beth i neud neu i gymryd. Roedd angen ffoi yn gyflym iawn.

Bu farw 6,340 o bobl. Anafwyd miloedd. Roedd 4.1 miliwn o bobl wedi gorfod ffoi o'u cartrefi ac roedd miliwn o dai wedi'u difrodi.

Dychmygwch... Caewch eich llygaid am funud bach a meddyliwch am funud sut beth ydy gorfod ffoi o'ch cartref oherwydd storm.

- Efallai bydd ond munudau i gasglu cwpl o bethau i fynd efo chi.
- Pa fath o bethau byse chi'n gorfod eu gadael ar ôl?
- Bosib byddwch yn gadael eich cartref a'ch cymuned am wythnosau, misoedd hyd yn oed. Bydd dim syniad gennyh lle byddwch yn gallu aros neu gysgu.
- Byse'r tywydd yn wyntog ac yn glawio, yn gwneud eich taith yn anodd ac araf.

Mae pobl yr ynysoedd dal yn cofio, dal yn ailadeiladu eu bywydau. Ac maen nhw'n beco am y dyfodol. Roedd y teiffŵn mawr hynny yn un o 100 o deiffwnau pwerus i daro'r wlad. Ac mae'r tywydd yn newid mor gyflym yno - mae'r bobl yn beco y bydd yn anodd iawn iddynt dyfu reis mewn cwpl o flynyddoedd.

Agorwch eich llygaid.

Ond mewn cyfnod o argyfwng mae Cymorth Cristnogol yno. Oherwydd bod pobl yng Nghymru ac ar draws Prydain mor hael yn rhoi a chodi arian, roedd ein partneriaid yn medru helpu yn syth a chyrraedd y rhai sydd mewn angen mwyaf.

Yn syth ar ôl y storm, roedd partneriaid Cymorth Cristnogol wedi gallu helpu mwy 'na 180,000 o bobl trwy ddarparu nwyddau hanfodol fel bwyd, dŵr, blancedi, matiau cysgu, pebyll a nwyddau hylendid.

Beth am inni glywed o 3 plentyn o'r Pilipinas sydd wedi derbyn cymorth?

Stori Wendy Ascora, Liza Mae a Marvin Veterra (*Dangoswch y lluniau i'r gynulleidfa wrth ddarllen eu hanes*)

**cymorth
cristnogol**

Llais 1: Fy enw i yw Wendy Ascora ac roeddwn i'n 15 mlwydd oed pan gyrhaeddodd Teiffŵn Haiyan yr ynys lle rydw i'n byw. Roedd ofn mawr arna'i. Roedd darnau o haearn rhychiog wedi dod i ffwrdd o dai pobl ac yn hedfan o gwmpas yn y gwynt. Roedd y coed yn cwmpo lawr. Roedd y dŵr yn codi yn gyflym - roedd y tonau mor dal â'r coed coconyt. Diolch i bartneriaid Cymorth Cristnogol cawsom ni fel teulu eitemau argyfwng i helpu ni oroesi. Un o'r pethau mwyaf gwerthfawr oedd derbyn 25kg o reis.

Llais 2: Fi yw Liza ac roeddwn i'n 9 mlwydd oed pan ddaeth y teiffŵn. Roedd ofn arnom pan ddaeth y storm. Doedden ni ddim yn teimlo'n ddiogel. Roeddwn i'n crio. Cafodd ein tŷ ei ddifrodi. Daeth darnau i ffwrdd o'r to. Derbyniom fag ysgol gan Cymorth Cristnogol i'n helpu i gael bywyd normal cyn gynted ag oedd yn bosibl. Doeddwn i erioed wedi cael bag ysgol o'r blaen! Cefais lyfr nodiadau a chreonau. Roedd fy rhai i wedi mynd ar goll yn y teiffŵn. Felly roeddwn yn gyffrous i gael rhai newydd.

Llais 3: Fy enw i yw Marvin Veterra. Fi yw brawd mawr Liza ac rydw i'n 11 mlwydd oed. Roeddwn ni'n hapus i dderbyn yr eitemau yma oherwydd nad oedd mam a dad yn gallu fforddio nhw ar ôl colli popeth yn y tŷ. Rydw i'n ddiolchgar i Cymorth Cristnogol. Pan ddaeth y teiffŵn, gollon ein pinnau ysgrifennu a'n llyfrau nodiadau.

Arweinydd: Beth amdani! A oedd eich bag ysgol a reis ar eich rhestr chi o bethau i bacio mewn bag? Dwi'n tybio ddim! Mae'r eitemau bach yma mor bwysig ac yn mynd yn bell i helpu pobl i ymdopi ar ôl argyfwng.

Emyn: Fel hyn ma isio byw (171, Canu Clod)

Mae angen mwy o help 'na jyst reis a bag ysgol, nag oes 'na? Mae'n cymryd llawer o amser i gymunedau adfer ar ôl y math yma o drychineb. Mae partneriaid Cymorth Cristnogol yn helpu trwy roi hyfforddiant, offer i weithio, hadau, cychod a rhwydi pysgota er mwyn i fywyd gallu mynd yn ôl i'r normal cyn gynted a bod modd. Buom hefyd yn rhoi arian parod i helpu'r bobl allu gweithio gyda'i gilydd i ail-adeiladu eu cymunedau.

Ond gan fod y tywydd dal yn newid yn y wlad oherwydd newid hinsawdd, mae partneriaid Cymorth Cristnogol hefyd yn helpu'r bobl trwy ddysgu sgiliau er mwyn eu hamddiffyn rhag newidiadau. Maent yn helpu teuluoedd i wybod beth i neud pan fydd storm yn dod, ble i ffoi, pa eitemau i gymryd. Ac maen nhw hefyd yn helpu trwy ailadeiladu cymunedau i fod yn gryfach yn wyneb y storm.

**cymorth
cristnogol**

Mae hynny'n wych nag yw, e! A braint fawr i ni yn gallu bod un yn rhan ohono trwy dangos gariad a chonsyrn at ein cymdogion yn y Pilipinas. Mae stormydd dros ynysoedd y Pilipinas yn dod yn fwy ac yn fwy aml. Mae'r tywydd yn mynd yn dwymach a'r tymheredd a thywydd yn mynd yn fwy eratig, oherwydd newid hinsawdd.

Munud i feddwl: Beth mwy y medrwn ni neud felly i ddangos cariad at ein byd a'n cymydog? Unrhyw syniadau? (*Gofynnwch am ymatebion*)

Rhaid i ni gofio bod ein ffordd o fyw yn cael effaith mawr ar draws y byd, tu hwnt inni fedru dychmygu. Angen i ni gofio i ddiffodd y goleuadau, cerdded mwy, ailgylchu adnoddau a hefyd son wrth bawb rydym yn nabod i neud yr un peth!

Emyn: Glas Glas Blaned (188, Canu Clod, Cyfrol 1)

Arweinydd: Felly, am beth ydych chi'n aros? Mae llawer o waith pwysig gennym i neud! Beth am i ni orffen trwy ofyn am fendith Duw arnom wrth i ni geisio ei garu Ef ac i garu ein cymdogion yn y Pilipinas yn fwy fwy pob dydd?

Gweddi:

O Dduw ein Tad Nefol. Rwyt ti mor fawr! Ti yw creawdwr y byd!

Diolch Dy fod wedi dewis pobl fel ni i weithio drosot ti ac i dangos dy gariad tuag at eraill.

Mae hi mor hawdd i anghofio am fywydau pobl hanner ffordd ar draws y byd.

Helpa ni i gofio. Helpa ni i weithredu, i godi llais ac i neud pethau bychain i atal newid yr hinsawdd.

Diolchwn iti, ein bod ni'n gallu chwarae rôl i helpu, a bod hyn yn digwydd trwy ein cefnogaeth i fudiadau dyngarol fel Cymorth Cristnogol

Plîs helpa ni i wirioneddol garu ein cymdogion.

Yn Dy enw mawr Di,

Amen.

Mae mwy o adnoddau plant a phobl ifanc ar gael yn Gymraeg a Saesneg yma:

<http://www.christianaid.org.uk/cymru/resources/resources-for-children.aspx?Page=2>

Wendy Ascora

**cymorth
cristnogol**

Liza Mae a Marvin Veterra

**cymorth
cristnogol**

Mae cyfraniadau ariannol yn helpu ni i neud y canlynoli!

Codi llais

Blancedi

Arian parod

Addysg

Bwyd

Tanwydd

Nwyddau
glanweithdra

Cymorth
meddygol

Lloches

Offer i weithio

